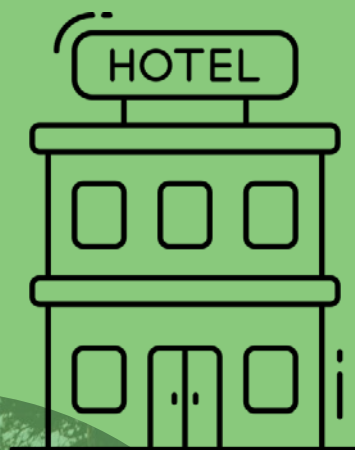

När gästen betalar mer än notan

– Turismens lokala effekter och alternativa finansieringsmodeller
för att stärka kommuners arbete med en växande besöksnäring

När gästen betalar mer än notan

- Turismens lokala effekter och alternativa finansieringsmodeller för att stärka kommuners arbete med en växande besöksnäring

Rapportinnehåll

Sammanfattning	4
Om rapporten	5
Bakgrund till den svenska debatten om särskild turistskatt	5
Skatteintäkter av turism: generella och särskilda turistskatter	5
Återaktualiserad diskussion om en särskild turistskatt i Sverige	6
Den svenska debatten följer en internationell trend	7
Skatt eller avgift – olika benämningar på turistskatt	8
Överturism eller underturism?	9
Teoretiska och empiriska effekter av turistskatt	10
Besöksnäringen och teorin om optimal beskattning	10
Effekter på logiefterfrågan och omfördelningseffekter på destinationen	11
Turistskatt och teorin om externa effekter	13
Fallstudier av turismens externa nettoeffekt i sex kommuner	14
Avgränsning av intäkter och kostnader	16
Turismen genererar överskott i samtliga studerade kommuner	17
Nettoeffekten motsvarar mellan 36 och 219 kronor per gästnatt	19
Större delen av turismens överskott lämnar besöksnäringsskommunerna	20
Möjliga åtgärder för att stärka besöksnäringsskommunernas ekonomiska situation	21
Momsväxling – återflöde till kommuner via moms från turismkonsumtion	21
Återföring av den allmänna löneavgiften till arbetsställekommunen	22
Åtgärder för att minska utflöden till följd av icke-folkbokförd arbetskraft	24
Justeringar av det kommunala utjämnningssystemet	24
Stärkta incitament till effektiviseringar i kommunerna	25
Referenslista	29
Appendix 1: Avgränsning av skattebas och intäkter från turism i analysen av externa effekter	32
Appendix 2: Specifikation av kommunala verksamhetsområden/kostnadsslag som bedöms påverkas av turism i analysen av externa effekter	33
Appendix 3: Avgränsning av besöksnäringen vid delanalyser av icke-folkbokförd arbetskraft samt effekter av att återföra den allmänna löneavgiften	35

Sammanfattning

Besöksnäringen är en strategiskt viktig och växande del av den svenska samhällsekonomin. Den skapar arbetstillfällen, driver investeringar och bidrar till regional utveckling – både i städer och i mer glesbefolkade områden. Samtidigt framförs kritik om att turismen överbelastar lokal infrastruktur utan att fullt ut bära sina egna kostnader, vilket antyder att lokalinvånare subventionerar turismkonsumtion. Denna uppfattning, tillsammans med att många besöksnäringskommuner har svårt att möta sina åtaganden gentemot invånarna, har bidragit till ökade krav på att införa en särskild turistskatt på logi i Sverige. Debatten återspeglar ett växande internationellt intresse för särskilda turistskatter.

Rapporten analyserar turismens externa nettoeffekter via den kommunala ekonomin – det vill säga de finansiella omfördelningseffekterna mellan turister och lokalbefolkning – i sex svenska turistintensiva kommuner: Åre, Malung-Sälen, Borgholm, Gotland, Strömstad och Stockholm. Resultaten visar att turismen genererar ett tydligt överskott i samtliga fall. Kommunernas skatteintäkter från turismen överstiger de turismrelaterade kostnaderna med mellan två och fem gånger, motsvarande en vinst – eller en positiv extern effekt – på mellan 36 och 219 kronor per gästnatt.

Mot denna bakgrund framstår en särskild beskattning av logi och turismkonsumtion som samhällsekonomiskt kontraproduktiv. Enligt etablerade nationalekonomiska principer bör positiva externa effekter främjas snarare än beskattas.

Samtidigt visar analysen att en betydande del av turismens överskott inte återförs till besöksnäringskommunerna. Intäkterna tillfaller i hög grad staten – främst via moms – eller andra kommuner, på grund av att säsongsanställd personal ofta är folkbokförd på annan ort.

Rapporten diskuterar därför flera alternativ som kan stärka besöksnäringskommunernas ekonomi utan att underminera turismens tillväxtfrämjande effekter och incitamenten att utveckla turismen. Dessa inkluderar återföring av momsintäkter från turism (momsväxling), återföring av den allmänna löneavgiften för sysselsatta i besöksnäringen, effektiviseringar inom kommunsektorn, reformering av det kommunala utjämnningssystemet samt åtgärder för att mildra effekterna av icke-folkbokförd arbetskraft.

Om rapporten

Denna rapport analyserar effekterna av turistskatter, turismens nettoeffekt på lokalsamhällen och möjliga sätt att stärka svenska besöksnäringsskommuner. Rapporten inleds med en bakgrund till den svenska debatten om turistskatt, med en analys av centrala begrepp. Därefter följer en översikt av nationalekonomiska perspektiv på frågan, inklusive relevanta analysramar och den empiriska kunskapen om turistskatters effekter. I nästa del presenteras empiriska fallstudier av turismens nettopåverkan på den kommunala ekonomin i sex svenska kommuner. Avslutningsvis diskuteras – utifrån resultaten i tidigare kapitel – några möjliga vägar att stärka besöksnäringsskommunernas ekonomi, på ett sätt som samtidigt skapar bästa möjliga incitament att utveckla turismen.

Rapporten – med undantag för avsnittet med Visitas slutsatser och policyrekommendationer – är författad av Ola Nevander, nationalekonom på analysföretaget Makrologik. Kontaktpersoner på Visita har varit Thomas Jakobsson, chefsekonom, och Elionor Hennevelt, näringspolitisk expert. Stockholm, juni 2025

Bakgrund till den svenska debatten om särskild turistskatt

Skatteintäkter av turism: generella och särskilda turistskatter

Enligt OECD omfattar begreppet "turistskatt" både generella konsumtionsskatter som turister betalar genom sin ekonomiska aktivitet i ett visst område – däribland mervärdesskatt, punktskatter och importtullar – och särskilda skatter som riktas direkt mot turismsektorn, såsom logiskatter eller flygskatter.¹ I den förstnämnda betydelsen har Sverige redan idag turistskatter, främst genom en konsumtionsbeskattning som internationellt sett är relativt hög i förhållande till konsumtionen.²

Oavsett hur skatterna tas ut bidrar turismen till finansieringen av den offentliga sektorns utgifter för infrastruktur och välfärdstjänster. Under 2023 beräknas turismen i Sverige ha genererat 69,5 miljarder kronor i skatteintäkter från moms, punktskatter, inkomstskatter, allmänna löneavgifter och bolagsskatter kopplade till turismrelaterad konsumtion och verksamhet.³

¹ OECD (2014). *OECD Tourism Trends and Policies 2014*. Paris: OECD Publishing. Begreppet "turism" syftar i normalfallet på "människors aktiviteter när de reser till och vistas utanför sin vanliga omgivning för kortare tid än ett år för fritid, affärer eller andra syften." Se Tillväxtverket (2025). *Turismräkenskaper*. Beskrivning av turismräkenskaperna 2019–2023 i rapportform, s. 4.

² Bastani (2022). *Perspektiv på konsumtionsbeskattning*. IFAU-rapport 2022:10, s. 9.

³ Egen beräkning som inkluderar intäkter från logi, restaurangtjänster, handel av turister samt aktiviteter inom sport, fritid och kultur. Ingen hänsyn är tagen till statliga

Återaktualiserad diskussion om en särskild turistskatt i Sverige

Under de senaste åren har debatten om att införa en särskild turistskatt i Sverige fått visst genomslag. Olika idéer förekommer, men i bred mening rör det sig om huruvida kommuner bör ges möjlighet att ta ut skatt på turistrelaterad logi – en fråga som har diskuterats lokalt under längre tid, inte minst i vissa fjäll- och kustkommuner.

Den höga inflationen 2022–2024, med tillhörande kostnadsökningar i kommunsektorn, har förstärkt trycket på att hitta nya intäktskällor och därmed aktualiserat frågan. Ett annat bidragande skäl till att debatten intensifierades var neddragningar av statliga anslag till åtgärder för och skydd av naturområden under 2023. Anslagsminskningen påverkade möjligheterna till underhåll av exempelvis naturreservat och vandringsleder, där kommuner och lokala aktörer i vissa fall tvingats ta ett större ansvar.⁴

Den modell som ofta diskuteras i Sverige innebär att kommuner skulle kunna ta ut antingen ett fast belopp per gästnatt eller en procentsats av logipriset, där skatteintäkten tillfaller kommunen. Ett sådant kommunalt skatteuttag är inte tillåtet enligt gällande lagstiftning och skulle kräva ändringar i *Kommunallagen*.⁵ En möjlig nivå som har nämnts i den politiska debatten är 30 kronor per gästnatt, vilket bland annat förekommer i en riksdagsmotion från 2022, undertecknad av två socialdemokratiska ledamöter.⁶

Bland förespråkarna för en turistskatt i Sverige råder delade meningar om såväl skattens syfte som vilka tjänster den bör finansiera. En rad olika ändamål har föreslagits. Dessa inkluderar investeringar i vatten- och avloppssystem, vägar, kollektivtrafik, renhållning, underhåll av vandringsleder och bevarande av naturområden. Det bör noteras att vissa av dessa funktioner – särskilt vatten och avlopp – redan finansieras genom avgiftssystem, där turister betalar direkt eller indirekt via sin konsumtion.

Faktaruta: Finansieringen av vatten- och avloppssystem

Vatten- och avloppssystem i Sverige – inklusive drift, underhåll, administration och investeringar – ska enligt lag (*Lagen om allmänna vattentjänster*, 2006:412) vara helt avgiftsfinansierade av anslutna hushåll, företag och fastigheter. Finansiering via kommunalskatten är inte tillåten. Turister bidrar, direkt eller indirekt, för sin påverkan på VA-systemet: antingen som ägare av fritidshus med egen V/A-anslutning, eller genom att kommersiella anläggningar (t.ex. hotell) prissätter sina tjänster så att V/A-kostnader täcks. Mot denna bakgrund riskerar en turistskatt som motiveras av VA-belastning att leda till dubbeldebitering.

⁵ Se 2 kap. 5 § av *Kommunallagen*, *Kommunallag* (2017:725).

⁶ Se Motion till riksdagen 2022/23:192, *Förstärkning av kommuners ekonomi genom turistavgift*, av Anna-Caren Säterberg och Kalle Olsson.

I debatten om turistskatt förekommer ofta tankar kring de lokala konsekvenserna av tillfälligt boende i fritidshus. Oavsett teoretisk syn i sakfrågan bör det noteras att Sverige saknar ett system som möjliggör särbeskattning av denna grupp. Det finns varken ett heltäckande registreringssystem för privatuthyrning av fritidsboende eller ett system för att mäta och beskatta nyttjandegraden. I praktiken innebär det att en eventuell turistskatt sannolikt inte skulle omfatta sådana övernattningar – vilket i sin tur skulle medföra risk för snedvridning av konkurrensen gentemot kommersiella logianläggningar, såsom hotell, vandrarhem, stugbyar och campingplatser.

Den svenska debatten följer en internationell trend

Den svenska diskussionen om särskilda turistskatter är del av en internationell trend där intresset för denna typ av beskattning har ökat, även om motiven varierar avsevärt mellan länder. Enligt en norsk statlig utredning från 2023 har minst 20 europeiska länder infört möjlighet att ta ut särskilda turistskatter på logitjänster.⁷ Utformningen skiljer sig åt och beskattningen sker ibland på nationell nivå, ibland i enskilda städer eller regioner.⁸

Det ökade internationella intresset under 2000-talet förklaras av flera faktorer. Globaliseringen har lett till kraftigt ökat resande, vilket i sin tur har gett upphov till kritik om överbelastning av infrastruktur och trängsel i populära turistdestinationer, exempelvis Barcelona och Venedig. Dessa resmål utmärks dock av sin exceptionella attraktionskraft med extremt höga besökstal och saknar därmed egentlig jämförbarhet med svenska destinationer.⁹

Vidare har hållbarhetsfrågor fått ökad politisk tyngd. Mot denna bakgrund har turistskatter ibland föreslagits som styrmedel för att begränsa vissa typer av turismkonsumtion.

Ytterligare ett skäl är statsfinansiellt: politiska beslutsfattare har sökt efter nya skattebaser. I enlighet med public choice-teorin inom nationalekonomi framstår turister som en politiskt tacksam skattebas eftersom de saknar rösträtt lokalt och därför kan beskattas utan att det påverkar beslutsfattarnas väljarkår.¹⁰

⁷ NOU 2023:18. *Mot en mer bærekraftig og treffsikker turisme*. Oslo: Nærings- og fiskeridepartementet, 2023. Se särskilt bilaga 3, tabell 3.1.

⁸ Se HOTREC (2025). *Tourism-related Taxes: A Comparative State of Play. Exploring the Diverse Approaches to Tourism Levy Systems Across Hotrec Members*. Januari 2025.

⁹ Bennett, Lachlan (2024). "Tourist Taxes Became More Common in 2024. Do They Solve Over-Tourism?". ABC News, 22 december 2024.

¹⁰ Forsyth, P., & Dwyer, L. (2002). Market Power and the Taxation of Domestic and International Tourism. *Tourism Economics*, 8(4), s. 377-399 och Michael, E. (2001). Public Choice and Tourism Analysis. *Current Issues in Tourism*, 4(2-4), s. 308-330.

Skatt eller avgift - olika benämningar på turistskatt

Särskilda turistskatter på logi benämns ofta uttryckligen som *skatter*, med vanliga beteckningar som "turistskatt" (*tourist tax*), "logiskatt" (*accomodation tax*) eller "stadsskatt" (*city tax*). I vissa fall används dock begrepp som antyder avgiftskaraktär – exempelvis "besöksavgift" eller "turistavgift" – vilket kan skapa begreppsförvirring.

Den juridiska gränsdragningen mellan skatt och avgift i Sverige beror i första hand på om betalningen är kopplad till en specificerad motprestation för den enskilde betalaren. En skatt är en obligatorisk betalning till det offentliga utan direkt motprestation, medan en avgift förutsätter att en tjänst tillhandahålls till betalaren, exempelvis renhållning eller administration av en bygglovsansökan. Till skillnad från avgifter kan skatter inte öronmärkas för särskilda ändamål.

Också syftet med intäkten, graden av obligatorium och hur beslut om införande fattas kan ge vägledning vid klassificeringen. Den flytande begreppsanvändningen i den offentliga debatten kan delvis återspegla kommunikativa strategier – där termen "avgift" kan uppfattas som mindre kontroversiell än en "skatt". Samtidigt förekommer reella skillnader i hur aktörer uppfattar sambandet mellan betalning och tjänst, vilket påverkar hur de benämner åtgärden.

Tabell 1. Skatter kontra avgifter – skillnader¹¹

	Skatter	Avgifter
Transaktionstyp	Ensidig – betalning utan tydlig motprestation	Ömsesidig – betalning för en viss tjänst (tydlig motprestation)
Syfte	Finansierar allmänna offentliga utgifter	Täcker kostnader för särskilda tjänster eller myndighetsutövning
Grad av obligatorium	Gäller för alla, oavsett om de nyttjar de tjänster som finansieras eller inte	Gäller endast för dem som nyttjar de tjänster som finansieras
Beslutsprocess	Kräver riksdagsbeslut	Kan beslutas av regering, myndighet eller kommun, inom givna ramar

¹¹ Skatte- och avgiftsbegreppen definieras bland annat i förarbeten till Regeringsformen. Där framkommer att: "En skatt kan karaktäriseras som ett tvångsbidrag till det allmänna utan direkt motprestation. Med avgift förstås vanligen en penningprestation som betalas för en specificerad motprestation från det allmänna." I anslutning till dessa definitioner framhålls att bestämmanderätten över offentlighetsrättsliga avgifter inte är lika entydigt reglerad som för skatter, vilka alltid kräver riksdagsbeslut. Det anges att avgifter "för vilka särskild motprestation utgår" i vissa fall ska kunna delegeras till regering eller förvaltningsmyndigheter, "i vart fall om den enskilde frivilligt anlitar prestationen och avgiften är beräknad endast med tanke på att täcka statens kostnader." Se Prop. 1973/90 med förslag till ny regeringsform och ny riksdagsordning m.m., s. 213.

Sammanfattningsvis kännetecknas en skatt av att den är ensidig, obligatorisk och beslutas av riksdagen för att finansiera allmänna offentliga utgifter. Avgifter däremot bygger på en ömsesidig relation, där betalningen motsvaras av en specifik motprestation och beslutsmandatet kan ligga hos myndigheter eller kommuner inom givna ramar.

Ur ett samhällsekonomiskt perspektiv kan det ha viss betydelse om en prishöjning sker genom en skatt eller en avgift. En skatt utan tydlig motprestation minskar konsumentnyttan fullt ut och därmed efterfrågan. En avgift minskar också konsumentnyttan, men kan vara något mindre avskräckande om den uppfattas som kopplad till en specificerad tjänst som kommer betalaren till del. Det förutsätter dock att avgiften verkligen har en motprestation som konsumenten värderar – det vill säga att den inte bara benämns som en "avgift" men i praktiken fungerar som en flexibel skatt.

Ett exempel på en tydlig motprestation är exempelvis kommuners tillsynsavgifter, där avgiften motsvaras av att kommunen kommer och gör tillsyn hos företag. Vad som betraktas som en motprestation till en kommunal avgift är oklart och skulle kunna behöva prövas.

Överturism eller underturism?

En central utmaning i debatten om särskild turistskatt är att förespråkare inte sällan utgår från diametralt olika syften. Ibland förespråkas turistskatt för att möjliggöra *ökad turism*, genom att skapa utrymme för offentliga investeringar och höja destinationens kapacitet och attraktivitet. I andra fall förespråkas skatten av motsatt skäl – för att *dämpa turismen* till vissa orter och skydda lokala resurser från överexploatering.

Denna målkonflikt försvårar en enhetlig analys, eftersom utformningen av effektiva lösningar förutsätter konsensus om problemformuleringen: Är det överturism eller underturism (eller något annat problem) som ska åtgärdas? Oavsett vilket mål som eftersträvas tycks många förespråkare dela två grundläggande utgångspunkter. För det första har många kommuner – särskilt mindre glesbygdskommuner – svårt att finansiera sina åtaganden gentemot invånarna, bland annat till följd av en åldrande befolkning och låg inflyttning av personer i arbetsför ålder. För det andra uppfattas turismen belasta lokalsamhällen på ett sätt som gör att den inte fullt ut bär sina egna kostnader.

Teoretiska och empiriska effekter av turistskatt

I den mån en turistskatt finansierar ökade offentliga investeringar i infrastruktur eller kommunal service, minskar samtidigt investeringsutrymmet i de företag som påverkas av ökade kostnader eller dämpad efterfrågan. Detta gäller inte enbart logiföretag, utan även komplementära näringar såsom restauranger, transporter och aktivitetsföretag.

En turistskatt får i praktiken två möjliga effekter: antingen vältras kostnaden över på turisterna i form av prishöjningar eller så absorberas den av företagen genom krympande marginaler. I båda fallen minskar kapitalavkastningen i besöksnäringen, vilket dämpar incitamenten till privata investeringar – såvida inte efterfrågan är helt oelastisk, det vill säga om konsumenter är fullständigt okänsliga för prisförändringar. Det senare är dock mycket ovanligt för turismtjänster.¹² Ett tillväxtperspektiv kräver därför att offentliga investeringar som möjliggörs genom turistskatt vägs mot undanträngningen av privata investeringar och försvagningen av turisternas köpkraft vid prishöjningar.

Besöksnäringen och teorin om optimal beskattning

Skatter medför inte bara en omfördelning från privat till offentlig sektor, utan även så kallade dödviktsförluster – det vill säga samhällsekonomiska snedvridningar där kostnaden för konsumenter och företag i regel överstiger nyttan av den offentliga användningen. Enligt den ekonomiska teorin om optimal beskattning bör skatter därför utformas så att de minimerar dessa snedvridningar och inte hämmar konsumtion eller produktion mer än nödvändigt.¹³ Det innebär att skatter i första hand bör riktas mot varor och tjänster med låg efterfrågeelasticitet, där konsumentbeteendet påverkas marginellt av prisförändringar. De ekonomiska aktörerna bör dessutom bära både nyttan och kostnaden av sina beteenden.

En turistskatt kan mot denna bakgrund vara problematisk, eftersom efterfrågan på turism ofta har hög priselasticitet – det vill säga turister tenderar att reagera kraftigt på prisförändringar. Skatteuttaget kan därmed ge upphov till betydande välfärdsförluster. Att turismsektorn är skattebasmässigt rörlig utgör också en anledning till att många länder valt att sänka momsen på turismkonsumtion, i syfte

¹² Se t.ex. Peng, B., Song, H., Crouch, G. I. & Witt, S. F. (2015). A Meta-Analysis of International Tourism Demand Elasticities. *Journal of Travel Research*, 54(5), s. 611–633, som summerar 195 studier om efterfrågeelasticiteter för internationell turism mellan 1961 och 2011. De konstaterar att "Estimated price elasticities are nearly always negative demonstrating that rising prices deter demand." (s. 612), och finner en genomsnittlig priselasticitet på 1,205 för turism inom Europa (s. 626).

¹³ **Stiglitz, J. E., & Rosengard, J. K. (2015).** *Economics of the Public Sector* (fjärde upplagan). New York: W.W. Norton & Company.

att skydda sektorns internationella konkurrenskraft och motverka undanträngningseffekter.¹⁴

Enligt en sammanställning från HOTREC tillämpar 31 av 36 europeiska länder en reducerad momssats på hotelltjänster. 22 av dessa länder har även sänkt momsen på restaurangmåltider. Hotellens prissättning är i praktiken dessutom helt dynamisk – det vill säga att priserna justeras automatiskt i realtid utifrån bokningsläge, konkurrens och efterfrågan – vilket ytterligare understryker att gästerna ofta är känsliga för prisförändringar.¹⁵

Effekter på logiefterfrågan och omfördelningseffekter på destinationen

Kvantitativa studier av turistskatters påverkan på efterfrågan tenderar att finna negativa men ofta måttliga effekter på antalet besökare eller logiintäkter. En viktig begränsning är att många studier är deskriptiva och saknar robusta metoder för att isolera den kausala effekten av turistskatter från andra påverkansfaktorer, särskilt där turismen uppvisar stark underliggande tillväxt. Turistskatters dämpande effekt kan därför vara svår att identifiera när efterfrågan samtidigt ökar av andra skäl. En annan utmaning är att många analyser utgår från högprofilerade och unika resmål med extrem efterfrågan – exempelvis Hawaii, Rom eller Mallorca – där effekten inte på ett enkelt sätt kan generaliseras till svenska förhållanden.¹⁶

En separat gren av litteraturen fokuserar på turisters självrapporterade betalningsvilja, baserat på enkäter eller intervjuer. Denna metodik riskerar att överskatta betalningsviljan, då respondenter ofta ger mer idealiserade svar än vad den faktiska betalningsviljan visar i verkliga valsituationer. I flera av studierna uppger turister att de kan acceptera en viss turistskatt, särskilt om intäkten

¹⁴ PwC (2017). *The Impact of Taxes on the Competitiveness of European Tourism*, rapport på uppdrag av EU-kommissionen, oktober 2017.

¹⁵ Se exempelvis Abrate, G., Fraquelli, G. & Viglia, G. (2012). "Dynamic pricing strategies: Evidence from European hotels", *International Journal of Hospitality Management*, 31(1), s. 160–168.

¹⁶ Se exempelvis Fujii et al. (1985), "The exportability of hotel occupancy and other tourist taxes" i *National Tax Journal*, 38(2), s. 169–177, som fann svagt negativa effekter på besökarantalet på Hawaii; Bonham et al. (1992), "The impact of the hotel room tax: An interrupted time series approach" i *National Tax Journal*, 45(4), s. 433–441 som, också på Hawaii, fann obetydliga effekter på logiintäkter; Aguiló et al. (2005); "The short-term price effect of a tourist tax through a dynamic demand model: The case of the Balearic Islands", *Tourism Management*, 26(3), s. 359–365 som identifierade negativa effekter på besökarantalet på Balearerna; samt Biagi, B. et al. (2021), "Tourism taxation: Good or bad for cities?" i Ferrante et al. (red.) *Regional Science Perspectives on Tourism and Hospitality*. Cham: Springer, s. 477–505, som inte kunde identifiera några effekter på besöksflödena i Rom, Florens och Padua.

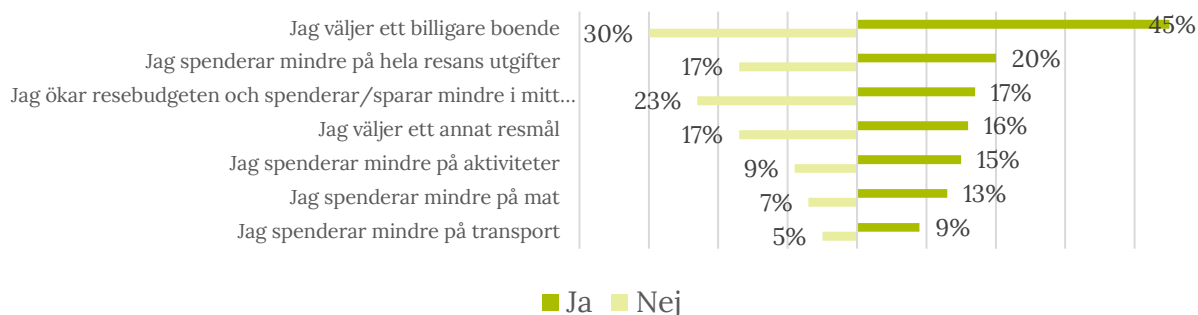
används till att förbättra besöksupplevelsen. Andra studier visar på låg betalningsvilja och tydligt avskräckande effekter på efterfrågan.¹⁷

Turistskatternas effekter sträcker sig dessutom bortom effekten på logiefterfrågan. En turistresa utgörs av en helhetsupplevelse, där prisförändringar på ett område påverkar konsumtionen på andra områden. Forskning om flygskatter och kostnadsförändringar för flygresor har visat att turister omfördelar sin resebudget om transportkostnaden förändras, där flygskatter reducerar turisternas utgifter för boende och mat på destinationen.¹⁸

Liknande mönster bekräftas i en svensk undersökning från 2024 av Infostat, gjord på uppdrag av Visita. Nästan hälften av svenska turister med barn (45 procent) uppger att de skulle välja ett billigare boende om logipriset ökade med 10 procent. Var femte (20 procent) säger att de skulle minska sin totala semesterbudget och ytterligare grupper uppger att de skulle minska sin konsumtion av aktiviteter (15 procent), mat (13 procent) och transporter (9 procent).

Diagram 1. Svenska barnfamiljers sannolika beteendereaktion vid 10 procents högre logipris

Andel som uppger förändrade respektive oförändrade konsumtionsmönster. Källa: Infostat

¹⁷ Till den föregående kategorin hör **Dodds, R. (2013)**. "Will tourists pay for a healthy environment? Assessing visitors' perceptions and willingness to pay for conservation and preservation in the island of Koh Phi Phi, Thailand" i *International Journal of Tourism Anthropology*, 3(1), s. 28–42 och Frank et. al (2015). "Environmental Awareness of Surf Tourists: A Case Study in the Algarve", *Journal of Spatial and Organizational Dynamics*, 3(2), 2015, s. 102–114. Till den senare kategorin hör do Valle, P.O. et al. (2012). "Tourist attitudes towards an accommodation tax earmarked for environmental protection: A survey in the Algarve", *Tourism Management*, 33(6), 2012, s. 1408–1416 och **Cetin et al. (2017)**. "Willingness to Pay for Tourist Tax in Destinations: Empirical Evidence from Istanbul", *Economies*, 5(3), s. 21.

¹⁸ Se Song, H., Seetaram, N. & Ye, S. (2019) 'The effect of tourism taxation on tourists' budget allocation', *Journal of Destination Marketing & Management*, 11, s. 32–39, och Ferrer-Rosell et al. "Understanding low-cost airline users' expenditure patterns and volume" i *Tourism Economics*, 22(2), 2016, s. 269–291.

Tabell 2. Studieöversikt om turistskatters påverkan på efterfrågan

Studie	Resultat
Fuji et al. (1985)	Regressionsstudie av turistskatt på Hawaii. Skatten associerad med en svagt negativ effekt på antalet besökare.
Bonham et al. (1991)	En skatt per rum på Hawaii bedömdes ha en svag till obetydlig negativ effekt på den totala logiintäkten.
Hiemstra & Ismail (1993)	Beräknar att sex sjundedelar av turistskatter på boende faller på konsumenten och resten på företagen.
Aguiló et al. (2005)	Skattade minskningen i besökarantal av en turistskatt till 117 000 personer på Balearerna (-1,44%).
do Valle et al. (2012)	Turister uttryckte ovilja inför att betala bäddskatt i Algarve, även om pengarna öronmärktes för miljöskydd.
Dodds (2013)	Turister på Phi Phi-öarna i Thailand och på Gili Trawangan i Indonesien uttryckte tolerans för att betala i syfte att skydda miljön.
Frank et al. (2015)	Fann att 86 procent av surfare i Algarve var miljömedvetna och villiga att acceptera turistskatt för miljöskyddsåtgärder.
Ferrer-Rosell et al. (2016)	Lågkostnadsflyg leder till att turister omfördelar sin resebudget och spenderar mer på destinationen. Kan omvänt tolkas som att turistskatter begränsar andra utgifter på destinationen.
Cetin et al. (2017)	Cirka hälften av turister i Istanbul skulle avstå resan dit om resans totalkostnad ökade med en tredjedel. Många kunde tänka sig att betala extra, förutsatt att avgiften förbättrade besöksupplevelsen.
Song et al. (2019)	Analyserade effekter av en brittisk flygskatt, med utfallet att turister omfördelar sin resebudget och minskar utgifter i andra kategorier såsom boende och mat.
Biagi et al. (2021)	Fann inget stöd för att turistskatter påverkade turistflöden i Rom, Florens och Padua.
Göktaş & Cetin (2023)	Villigheten att betala turistavgifter i Istanbul var upp till 25 procent högre när intäkterna öronmärktes för kultur, hållbarhetsinvesteringar eller lokalinvänares välfärd, jämfört med när inget syfte specificeras.

Turistskatt och teorin om externa effekter

Även om turistskatter i regel hämmar tillväxten inom besöksnäringen kan det finnas andra nationalekonomiskt motiverade skäl att förespråka dem. Det mest förekommande är argumentet om *negativa externa effekter* – det vill säga att turism medför kostnader som inte fullt ut bärs av turisten själv, utan vältras över på lokalinvänares. Exempel kan vara slitage på infrastruktur eller ökade kostnader

för kommunal service. En turistskatt kan då tolkas som ett försök att internalisera dessa kostnader, så att den som använder resurserna också betalar.

Det är dock avgörande att i analysen beakta att turism även ger upphov till *positiva* externa effekter.¹⁹ Kommunens merkostnader till följd av turism måste vägas mot de merintäkter som turismen genererar för det lokala samhället. Det är nettoeffekten av de externa effekterna – de positiva minus de negativa – som är relevant för välvägd policybeslut.

En etablerad nationalekonomisk princip är att negativa externa nettoeffekter kan motivera beskattning, medan positiva externa effekter i stället bör främjas genom subventioner eller skatteincitament.²⁰ Negativa externa effekter illustreras ofta med exempel som luftföroreningar från en fabrik, där omgivningen drabbas utan att företaget bär hela kostnaden – något som kan motivera miljöskatter eller handel med utsläppsrätter. Skolboksexemplet på en positiv extern effekt är utbildning, där samhället som helhet kan gynnas av att individer skaffar sig kunskap, vilket ofta anses motivera offentligt stöd. På motsvarande sätt är det viktigt att analysera turismens externa effekter för att utforma åtgärder som är samhällsekonomiskt välvägd.

Fallstudier av turismens externa nettoeffekt i sex kommuner

För att analysera turismens externa effekter har fallstudier genomförts på sex svenska kommuner, med en hög andel gästnätter per invånare enligt Tillväxtverkets inkvarteringsstatistik. Urvalet inkluderar kommuner med olika inriktning och karaktär: fjälldestinationerna Åre och Malung-Sälen, sommardestinationerna Borgholm, Gotland och Strömstad, samt Stockholm som representerar storstadsturism. Variationerna mellan dessa typer av destinationer skapar olika förutsättningar vad gäller skattebas, kostnadstryck och säsongvariation, vilket möjliggör en jämförande analys av hur turismens externa nettoeffekter skiljer sig åt beroende på lokal kontext.

Analysen fokuserar på de offentliga omfördelningseffekterna av turism – det vill säga de externa nyttor och kostnader som kanaliseras *via den offentliga sektorn*. Det innefattar ökade skatteintäkter som stärker kommunernas möjligheter att erbjuda tjänster, men också merkostnader för infrastruktur, avfallshantering och annan service. Dessa effekter är direkt relevanta för kommunernas budgetbalans och därmed centrala för frågan om turistskatt.

Privata externa effekter förekommer också. Bland de positiva återfinns exempelvis ett bredare serviceutbud som även lokalinvånare kan nyttja, medan negativa kan utgöras exempelvis av buller från nattliv som kan störa lokalinvånarna. De privata

¹⁹ PwC (2017). *The Impact of Taxes on the Competitiveness of European Tourism*, rapport på uppdrag av EU-kommissionen, oktober 2017.

²⁰ Se Pigou, A.C. (1932). *The Economics of Welfare* (fjärde upplagan). London: MacMillan.

effekterna kan vara betydelsefulla men är svårare att kvantifiera och faller utanför rapportens analytiska fokus. Distinktionen mellan offentliga och privata, samt positiva och negativa, externa effekter illustreras i tabell 3.

Tabell 3. Olika kategorier av externa effekter

Schematisk bild och avgränsningen till offentliga omfördelningseffekter i den kvantitativa fallstudieanalysen (ruta 1 och 3)

	Offentliga externa effekter	Privata externa effekter
Nyttoeffekter (positiva effekter)	1) Extern <u>nyttoeffekt</u> för lokalinvånare via den <u>offentliga sektorn</u> <i>Exempel: Inkomstskatt genererad av turismkonsumtion som möjliggör att nyanställa en grundskolelärare</i>	2) Extern <u>nyttoeffekt</u> för lokalinvånare av <u>privat</u> karaktär <i>Exempel: Ett bättre serviceutbud till följd av turismen, vilket även gynnar lokalinvånare</i>
Kostnadseffekter (negativa effekter)	3) Extern <u>kostnad</u> för lokalinvånare via den <u>offentliga sektorn</u> <i>Exempel: Kommunens ökade kostnad för renhållning till följd av turism</i>	4) Extern <u>kostnad</u> för lokalinvånare av <u>privat</u> karaktär <i>Exempel: Buller från en nattklubb med turister, vilket stör lokalinvånare</i>

Avgränsning av intäkter och kostnader

I beräkningarna avgränsas turismens intäktssida till fyra centrala konsumtionskategorier: logi, restauranger, detaljhandel samt aktiviteter inom kultur, sport och fritid. Underlaget bygger på Tillväxtverkets turismräkenskaper på kommunnivå för 2023 och tar hänsyn till genomsnittliga produktskatter inom respektive kategori.²¹

När turismens effekter analyseras för hela den offentliga sektorn omfattar intäktssidan:

- Mervärdesskatt och andra punktskatter från turismkonsumtion i området,
- Den allmänna löneavgiften,
- Kommunala och regionala inkomstskatter från sysselsatta inom besöksnäringen, samt,
- bolagsskatter från företag verksamma inom besöksnäringen.²²

När resultat redovisas på kommunal nivå begränsas intäktssidan till den del som faktiskt tillfaller kommunen – det vill säga kommunala inkomstskatter från personer som är sysselsatta inom besöksnäringen.

På kostnadssidan fokuserar beräkningarna på kommunala verksamheter som bedömts påverkas av ett ökat antal tillfälliga besökare. Avgränsningen utgår från kommunsektorns verksamhetsindelade kostnadsredovisning.²³ De för turismen mest betydande posterna ryms under verksamhetsområdena "infrastruktur, skydd m.m.", "kultur och fritid" och "affärsverksamhet". De turismrelaterade kostnaderna har fördelats mellan turister och lokalinvånare utifrån antalet övernattningar i kommunen på årsbasis.²⁴

Kostnader för vård och omsorg i kommunerna klassificeras inte som en turismrelaterad kostnad i beräkningarna. Cirka tre fjärdedelar av dessa kostnader utgörs av insatser riktade till äldre och personer med funktionsnedsättning, vilket typiskt sett inte omfattar tillfälliga turister. I de fall en tillfällig besökare ändå behöver stöd från socialtjänsten har vistelsekommunen normalt rätt till ersättning från hemkommunen, i enlighet med 2 kap. 6–7 §§ socialtjänstlagen (2001:453).

²¹ Genomsnittliga produktskattesatser har beräknats utifrån *nationalräkenskaperna*, BNP från produktionssidan per näringsgren. Se även appendix 1.

²² Den allmänna löneavgiften utgörs av drygt en tredjedel av arbetsgivaravgiften – i normalfallet 11,62 procent av bruttolönen. Övriga delar av arbetsgivaravgiften har exkluderats i beräkningen, eftersom de i varierande grad är kopplade till konkreta förmåner för arbetstagarna och därför, utöver att skapa en offentligfinansiell intäkt, även skapar ett offentligfinansiellt åtagande (exempelvis pensioner). Även statlig inkomstskatt är exkluderad i analysen.

²³ Enligt SCB:s databas *Räkenskapssammandrag för kommuner och regioner*, referensår 2023. Se appendix 2 för en specifikation av kostnadsslag och verksamhetsområden.

²⁴ Turisternas övernattningar utgörs av antalet gästnätter 2023 enligt Tillväxtverkets inkvarteringsstatistik. Det totala antalet övernattningar för lokalinvånare i kommunen har skattats som kommunens befolkning multiplicerat med ett genomsnitt på 340 dagar per år.

Därtill ligger de flesta sjukvårdsrelaterade kostnader på regionerna och faller därmed utanför analysens kommunala avgränsning.

Beräkningarna av turismens nettoeffekt redovisas på två nivåer.

- Per enskild kommun i fallstudien, baserat på de intäkter och kostnader som faktiskt tillfaller kommunen.
- För kommunsektorn som helhet, vilket även inkluderar skatteintäkter som genereras i en kommun men tillfaller andra kommuner enligt folkbokföringsprincipen.²⁵

Turismen genererar överskott i samtliga studerade kommuner

Beräkningarna visar att de kommunala skatteintäkter som genereras av turismen överstiger de turismrelaterade kostnaderna i samtliga sex kommuner. Den externa nettoeffekten är därmed positiv, vilket innebär att en omfördelning sker från turister till lokalinvånare via de kommunala finanserna.

Kostnadstäckningsgraden – definierad som relationen mellan turismrelaterade skatteintäkter och kostnader – uppgår till mellan 180 procent (för Malung-Sälen) och 455 procent (för Strömstad). En nivå på 100 procent innebär att skatteintäkterna precis täcker de turismrelaterade kostnaderna. Det betyder att de intäkter turismen genererar för de enskilda kommunerna ungefärligt överstiger de turismrelaterade kostnaderna med mellan två och fem gånger.

Strömstad uppvisar den högsta kostnadstäckningen av samtliga kommuner, vilket delvis förklaras av ett stort inflöde av handelsturism från Norge. Gränshandeln skapar arbetstillfällen i kommunen och därmed kommunala skatteintäkter. Även Stockholm uppvisar mycket hög kostnadstäckning, sannolikt till följd av höga genomsnittliga konsumtionsnivåer per turist samt stordriftsfördelar för fasta infrastrukturkostnader.

²⁵ Enligt svenska beskattningsprinciper tillfaller kommunala inkomstskatter den kommun där individen är folkbokförd 1 november året före beskattningsåret, oavsett var inkomsten har genererats. Detta innebär att arbetskraft inom besöksnäringen som pendlar in eller är tillfälligt bosatt i kommunen genererar skatteintäkter som tillfaller andra kommuner.

Tabell 4. Nettoeffekter av turism på den kommunala ekonomin (mkr.)

	Åre	Malung - Sälen	Borghol m	Strömstad	Stockholm	Gotland* *
A. Skatteintäkter av turism i kommunen	+144	+166	+134	+298	+1 829	+144
B. Nettoutflöde av kommunal inkomstskatt till andra kommuner	-31	-81	-58	-77	-761	-8
C. Turismrelaterade kostnader i kommunen	-35	-47	-38	-48	-299	-65
D. Nettoeffekt av turism för den enskilda kommunen (=A+B+C)*	+78	+38	+39	+172	+770	+71
E. Kostnadstäckningsgrad för den enskilda kommunen (=A+B)/C)*	322 %	180 %	203 %	455 %	358 %	210 %
F. Nettoeffekt av turism i kommunen för kommunsektorn (=A+C)*	+109	+119	+97	+249	+1 530	+79
G. Kostnadstäckningsgrad för kommunsektorn (=A/C)*	412 %	352 %	357 %	615 %	612 %	223 %

*Observera att siffrorna på raderna D, E, F och G har beräknats utifrån exakta decimalvärden. De överensstämmer därmed inte helt med manuella uträkningar som kan göras av tabellen baserat på respektive formel, eftersom tabellsiffrorna på rad A–D är avrundade. ** Gotland utgör såväl en kommun som en region, med gemensam redovisning. För Gotland exkluderar därför "skatteintäkter av turism" de skatteintäkter som normalt skulle komma de regionala ansvarsområdena inom hälso- och sjukvården till godo.

Flera faktorer bidrar till att turismen skapar ett brett överskott i kommunernas finanser. Den mest betydelsefulla är sannolikt att turister främst nyttjar fysisk infrastruktur – såsom vägar, vatten/avlopp och avfallshantering – samtidigt som de i princip inte belastar de mest kostsamma kommunala kärnverksamheterna, såsom utbildning, äldreomsorg eller socialtjänst. Dessa verksamheter står tillsammans för runt 80 procent av kommunernas totala utgifter.²⁶ Turism utgör därmed ett effektivt sätt för kommuner att generera skatteintäkter utan att

²⁶ Mer specifikt stod följande poster för 80 procent av kommunsektorns kostnader under 2023: förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg, grundskola, gymnasieskola, övrig utbildning, äldreomsorg, stöd till personer med funktionsnedsättning, ekonomiskt bistånd samt individ- och familjeomsorg (exklusive ekonomiskt bistånd och familjerätt). Se Sveriges Kommuner och Regioner (SKR). *Tabeller för sektorn i siffror: resultat, kostnader och statsbidrag*, juli 2024.

samtidigt åta sig de långsiktiga kostnaderna för välfärdstjänster som de måste tillhandahålla för invånarna.

Det bör samtidigt noteras att en betydande del av arbetsinsatsen i besöksnäringskommuner sker under högsäsong, vilket innebär att många arbetstagare är tillfälligt verksamma men folkbokförda i andra kommuner. Detta leder till ett nettoutflöde av kommunalskatteintäkter från besöksnäringskommunerna. I de sex studerade kommunerna motsvarade detta mellan 6 och 49 procent av de kommunalskatteintäkter som genererades av turism under 2023.²⁷

Resultatet bekräftar tidigare analyser. En studie från Åre visade att 41 procent av de som erhöll lön från företag verksamma i kommunen under 2017 inte var folkbokförda där, vilket innebär att deras kommunalskatt tillföll andra kommuner.²⁸

Denna obalans mellan arbetsställekommun och folkbokföringskommun innebär att turismens externa nettoeffekt är ännu mer positiv för kommunsektorn som helhet än för de enskilda besöksnäringskommunerna. Kostnadstäckningsgraden för hela kommunsektorn beräknas ligga mellan 223 procent (för turism på Gotland) och 615 procent (för turism i Strömstad). Det innebär att kommunsektorns samlade intäkter från turism är mellan två och sex gånger större än de turismrelaterade kostnaderna.

Nettoeffekten motsvarar mellan 36 och 219 kronor per gästnatt

Beräkningarna visar att turismens externa nettoeffekt motsvarar mellan 36 och 219 kronor per gästnatt i de sex fallstudiekommunerna. Det innebär att varje övernattnings i genomsnitt **genererar ett positivt finansiellt tillskott till det lokala samhället**, efter att turismrelaterade kostnader har dragits av.

Ur ett nationalekonomiskt perspektiv skulle en korrekt offentligfinansiell justering av denna externa effekt inte motivera en turistiskatt utan snarare en negativ skatt, det vill säga en subvention eller skattesänkning på logitjänster. Detta eftersom fler gästnätter totalt sett skulle skapa större intäkter för den lokala ekonomin än de kostnader som uppstår vid fler besök.

En turistiskatt får därför omvänd effekt. Som ett exempel: om ett hotellrum idag kostar 1 200 kronor för två personer, och en turistiskatt på 30 kronor per person införs, motsvarar det en prishöjning på 5 procent före moms vid full prisövervältring på kunderna ($2 \cdot 30 \text{ kr} / 1\,200 \text{ kr}$). Om den totala

²⁷ Se även appendix 3.

²⁸ Jämtland Härjedalen Turism. *Turistfakta 2023: Jämtland Härjedalen*. Östersund: Jämtland Härjedalen Turism, 2024.

turismkonsumtionen faller proportionellt mot prishöjningen, skulle detta leda till en negativ effekt på mellan 2 och 9 miljoner kronor för de mindre kommunerna och cirka 38 miljoner kronor för Stockholm, till följd av minskad lokal efterfrågan. Denna beteendeeffekt innebär en samhällsekonomisk kostnad av turistskatten, eftersom kommunens intäkter inte ökar i samma utsträckning som kostnaderna för konsumenter och företag – till följd av att både konsumtion och skattebas krymper.²⁹

Tabell 5. Nettoeffekt per gästnatt på den kommunala ekonomin

	Åre	Malung-Sälen	Borgholm	Strömstad	Stockholm	Gotland
Nettoeffekt av turism per gästnatt (kr.)	+141 kr.	+42 kr.	+36 kr.	+219 kr.	+81 kr.	+73 kr.
Beteendeeffekt vid en minskning med 5 procent av gästnätterna (mkr.)	-4 mkr.	-2 mkr.	-2 mkr.	-9 mkr.	-38 mkr.	-4 mkr.

Större delen av turismens överskott lämnar besöksnäringsskommunerna

Beräkningarna visar att en klar majoritet av de totala skatteintäkterna från turismen tillfaller staten, medan kommunerna – som ofta ansvarar för de direkta kostnaderna – erhåller mellan 20 och 27 procent av intäkterna. Detta kan ses i ljuset av att kommunsektorn i Sverige stod för 58 procent av den offentliga konsumtionen och 40 procent av de offentliga investeringarna under 2023.³⁰

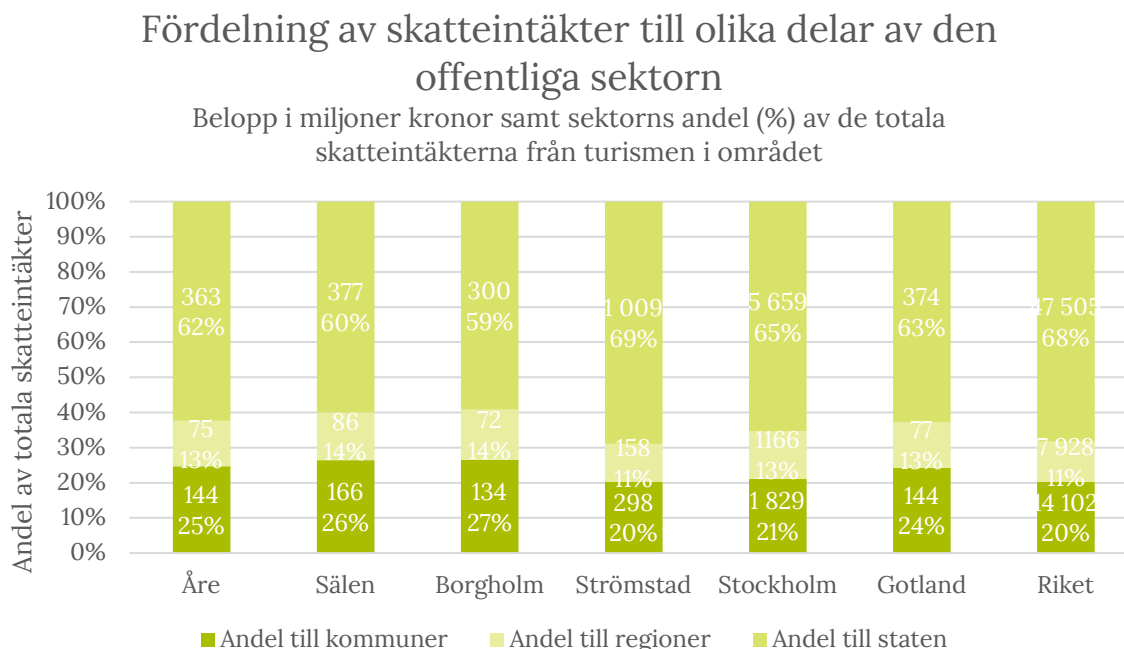
Turismens intäkter och kostnader är därmed asymmetriskt fördelade mellan stat och kommun. Staten inkasserar huvuddelen av skatteintäkterna, främst genom **konsumtionsskatter som moms och punktskatter**, medan **kommunerna bär merparten av kostnaderna för infrastruktur, service och säsongsanpassade funktioner. Om intäktsflödena i högre grad hade speglat kostnadsansvaret hade incitamenten varit starkare för kommuner att utveckla besöksnäringen.** Det skulle kunna omfatta **investeringar i ökad mottagarkapacitet, förbättrad kommunal service för besökare och företag inom näringen samt åtgärder för att minska flaskhalsar under högsäsong.**

²⁹ Räkneexemplet innebär en efterfrågeelasticitet på -1 för turismkonsumtion, relativt priset på logitjänster.

³⁰ SCB, nationalräkenskaperna.

Diagram 2. Fördelning av skatteintäkter från turism till den offentliga sektorn

Belopp i miljoner kronor samt sektorns andel av de totala skatteintäkterna (%) från turismen i området

Möjliga åtgärder för att stärka besöksnäringssituationen

Många mindre besöksnäringsskommuner brottas med finansieringssvårigheter och låg skattekraft, bland annat till följd av en ökad andel äldre och krympande befolkning i arbetsför befolkning. Detta trots att turismen genererar betydande tillväxt och skatteintäkter. På makronivå visar beräkningarna att turismen med god marginal täcker sina relaterade offentliga kostnader, men stora delar av överskottet tillfaller staten eller andra kommuner, medan kostnaderna i hög grad stannar lokalt.

Det är sannolikt att glappet mellan ansvar och resurstilldelning inom offentlig sektor försvagar lokala incitament att investera i och utveckla besöksnäringen. I detta avsnitt diskuteras därför några möjliga åtgärder för att stärka det lokala ekonomiska återflödet, och därigenom förbättra förutsättningarna för långsiktig finansiering och kapacitetsutveckling i turisttäta kommuner.

Momsväxling - återflöde till kommuner via momsen från turismkonsumtion

En lösning som kan övervägas i stället för turistskatt är så kallad momsväxling, där en andel av den statliga moms som genereras av turismen återförs till den kommun där konsumtionen sker. Detta skulle kunna ske med stöd av Tillväxtverkets turismräkenskaper, där nya metoder baserade på bland annat

betalkortsstatistik har möjliggjort träffsäkra kartläggningar av turismkonsumtionen på kommunnivå.³¹

För kommuner som Åre, Malung-Sälen, Borgholm och Gotland skulle en procentenhet av momsen från turismkonsumtion motsvara omkring 20 miljoner kronor. En momsväxling med en procentenhet av turismmomsen beräknas innebära ett statsfinansiellt intäktsbortfall på cirka 2,4 miljarder kronor per år. Motsvarande medel skulle i stället överföras till de kommuner där turismen faktiskt äger rum. Totalt sett skulle det innebära ett något större tillskott än intäkterna av en turistskatt som införs i samtliga kommuner med 30 kronor per gästnatt.³² Beräknade effekter för enskilda kommuner redovisas i tabell 6. Modellen har flera fördelar ur ett incitamentsperspektiv. Till skillnad från en turistskatt, som riskerar att hämma efterfrågan, belönar momsväxlingen kommuner som framgångsrikt stärker sin besöksnäring genom förbättrad attraktivitet, tillgänglighet och infrastruktur. Åtgärden kan därför ses som ett sätt att stimulera positiva externeffekter, i linje med teorin om samhällsekonomisk effektivitet. Samtidigt innebär modellen en tydlig och skalbar budgetförstärkning för besöksnäringsskommuner, där nivån kan justeras successivt och utvärderas över tid.

Återföring av den allmänna löneavgiften till arbetsställekommunen

En annan möjlig modell för att stärka återflödet till besöksnäringsskommuner är att återföra en andel av den allmänna löneavgiften från sysselsättning inom besöksnäringen till den kommun där arbetet utförs. Till skillnad från andra delar av arbetsgivaravgiften saknar den allmänna löneavgiften koppling till individuella socialförsäkringsförmåner. Den utgör således en ren inkomst för staten, vilket gör den möjlig att omfördela.

Exempelvis skulle 50 procent av löneavgiften kunna återföras till arbetsställekommunen, vilket skulle skapa ett direkt ekonomiskt incitament för kommuner att främja sysselsättning inom besöksnäringen. En sådan återföring skulle också bättre återspegla var de samhällsekonomiska kostnaderna för turismens arbetskraft uppstår, och därmed leda till en mer rättvis intäktsfördelning mellan stat och kommuner.

En teknisk fördel med denna modell är att återföringen kan ske inom ramen för det befintliga systemet för arbetsgivardeklarationer, där företag redovisar lönesummor per arbetsställe. **En andel av den inbetalda löneavgiften kan därmed**

³¹ Se Tillväxtverket, *Turismräkenskaper 2019–2023, samt metodfördjupningen i Tillväxtverket (2025). Kvalitetsdeklaration – Turismräkenskaper. 2025-03-11, särskilt s. 7.*

³² En turistskatt på 30 kronor per gästnatt skulle, enligt en rent statisk beräkning (det vill säga utan hänsyn tagen till beteendeeffekter), inbringa ungefär 2,1 miljarder kronor till kommunerna, baserat på antalet gästnätter i riket 2023 enligt turismräkenskaperna.

tilldelas den kommun där arbetsplatsen är registrerad, på motsvarande sätt som andra nedsättningar av arbetsgivaravgifter hanteras redan idag.³³

Tabell 6. Effektjämförelse: återföring med 1 procentenhet av momsen från turismkonsumtion respektive 50 procent av den allmänna löneavgiften till besöksnäringsskommuner (mkr.)

	Åre	Malung-Sälen	Borgholm	Strömstad	Stockholm	Gotland*	Riket
Återflöde med 1 procentenhet av momsen från turismkonsumtion (mkr.)	+19	+21	+17	+56	+297	+20	+2380
Andel av kommunala kostnader ³⁴	2,2 %	2,6 %	2,2 %	6,4 %	0,5 %	0,5 %	
Återflöde med 50 % av den allmänna löneavgiften (mkr.)	+17	+18	+8	+12	+693	+25	+2860
Andel av kommunala kostnader	1,9 %	2,3 %	1,0 %	1,4 %	1,3 %	0,6 %	

*För Gotland avses intäktsåterflödet exklusive det flöde som skulle gå till de regionala funktionerna inom hälso- och sjukvård. Detta för att siffrorna ska vara jämförbara med övriga kommuner. I beräkningen av kostnadsandelar för Gotland har, enligt samma logik, de regionala delarna av hälso- och sjukvårdskostnaderna dragits av för att erhålla en jämförbar procentandel.

³³ Andra nedsättningar av arbetsgivaravgifterna inkluderar växa-stöd för de första anställda i företag, regionala nedsättningar för verksamhet i så kallade stödområden och avdrag för forskning och utveckling.

³⁴ Med kommunala kostnader avses här nettokostnaden för den egentliga verksamheten, det vill säga den kostnad i kommunen som ska finansieras av skatteintäkter och generella statsbidrag inklusive utjämning. Nettokostnaden utgörs av bruttokostnaden minus interna intäkter och externa verksamhetsintäkter.

Åtgärder för att minska utflöden till följd av icke-folkbokförd arbetskraft

Fjällkommuner, kustkommuner och andra säsongsb beroende turistorter förlorar betydande skatteintäkter på grund av att många säsongsanställda är folkbokförda i andra kommuner än där de faktiskt arbetar. Det asymmetriska förhållandet mellan **arbetsställekommun och folkbokföringskommun** innebär att **kommunalskatten tillfaller hemkommunen**, trots att vissa **kostnader och belastning för service och infrastruktur uppstår i arbetskommunen**.

Denna obalans behöver sannolikt utredas vidare, och flera lösningar kan övervägas. Ett första steg kan vara att **stärka de lokala incitamenten för att uppmuntra korrekt folkbokföring**, men **det är samtidigt troligt att även tillämpningen av folkbokföringslagen behöver ses över**. I dag krävs att individen har för avsikt att stanna minst ett år på orten för att folkbokföring ska vara möjlig, vilket i praktiken **utesluter stora delar av den säsongsanställda arbetskraften**. **Ett alternativ är att reformera skattefördelningen så att kommunalskatten i vissa fall delas mellan arbetskommunen och folkbokföringskommunen**. En sådan modell skulle bättre återspegla **var de ekonomiska effekterna av sysselsättningen faktiskt uppstår och skapa starkare incitament för kommuner att möjliggöra tillfällig arbetskraft**.

Justeringar av det kommunala utjämningsystemet

En ytterligare väg för att stärka finansieringen i besöksnäringkommuner är att reformera det kommunala utjämningsystemet så att turism – särskilt säsongsb beroende sådan – vägs in mer explicit än vad som är fallet idag. Antal besökare eller turismkonsumtion utgör idag inte en fördelningsvariabel i utjämningsystemet. Däremot kan turismen påverka systemet indirekt, exempelvis genom högre infrastrukturkostnader som beaktas i kostnadsutjämnningen, eller genom ökade skatteintäkter som minskar bidrag via inkomstutjämnningen. Mindre besöksnäringkommuner som Åre, Malung-Sälen, Borgholm och Strömstad erhåller redan idag stora belopp i generella statsbidrag – i storleksordningen mellan 200 och 300 miljoner kronor per år, vilket motsvarar mellan 20 och 30 procent av de kommunala kostnaderna.³⁵ Återflödena sker huvudsakligen via den så kallade inkomstutjämnningen, vars huvudsyfte är att säkerställa ett likvärdigt serviceutbud i hela landet genom att kompensera kommuner med låg skattekraft och relativt låga inkomster per invånare. Även den kommunala fastighetsavgiften, som tas in av staten och fördelas vidare, bidrar till omfattande transfereringar.³⁶

³⁶ Flödena inkluderar även kostnadsutjämnning, regleringsbidrag och strukturbidrag inom ramen för utjämningsystemet, samt bidrag för LSS-utjämnning, intäkter från den kommunala fastighetsavgiften och övriga statsbidrag.

En eventuell reform av utjämningsystemet behöver balansera turismens positiva effekter med de investeringsbehov som kan orsakas av stora säsongsvariationer i besöksnäringsskommuner och även ta hänsyn till de betydande transfereringar som redan finns. Ett tänkbart alternativ är att införa ett prestationsbaserat tillägg – ett "besöksnäringstillägg" – som belönar besöksnäringsskommuner som lyckas hålla nere driftskostnaderna under högsäsong utan att försämra servicekvaliteten för besökarna. Ett sådant tillägg skulle vid behov kunna växlas mot andra komponenter i utjämningsystemet, för att premiera tillväxtfrämjande och kostnadseffektiva reformer. Det skulle kunna innebära att det lokala handlingsutrymmet stärks, samtidigt det strukturella beroendet av generella statsbidrag gradvis kan minska.

Stärkta incitament till effektiviseringar i kommunerna

Ekonomins grundläggande villkor är att behoven är oändliga medan resurserna är begränsade. Det innebär att effektiviseringar – att uppnå bättre resultat med samma resurser, alternativt samma resultat med färre resurser – är en nödvändig komponent i lösningen på kommunernas framtida resursbehov, även i besöksnäringsskommuner. Effektiviseringsåtgärder kan exempelvis inkludera digitalisering av tjänster och processer, säsongsanpassning av drift, gemensamma upphandlingslösningar med andra kommuner eller sammanslagning av stödfunktioner.

Flera studier har visat på en betydande effektiviseringspotential i kommunsektorn. En rapport inom ramen för *Expertgruppen för studier i offentlig ekonomi* (ESO) beräknade effektiviseringspotentialen till mellan 10 och 15 procent för de kommunala verksamheterna grundskola, gymnasieskola och äldreomsorg, om mindre effektiva kommuner presterade på samma nivå som de mest effektiva kommunerna – justerat för strukturella skillnader i förutsättningar.³⁷

En analys från Svenskt Näringsliv (2024), baserad på en liknande modell, skattade den genomsnittliga effektiviseringspotentialen inom grundskola, äldreomsorg, gymnasieskola och biblioteksverksamhet till cirka 10 000 kronor per invånare och år. Sett till hela riket motsvarar detta en tiondel av kommunernas totala kostnader – med ännu större potential i landsbygdskommuner med besöksnäring.³⁸

För att insatser som syftar till att stärka besöksnäringsskommunernas ekonomi ska vara långsiktigt hållbara bör de inte bara förbättra förutsättningarna för tillväxt, utan även förstärka incitamenten till effektivitet. Exempel på förslag i den offentliga diskussionen inkluderar förbättrad kommunal benchmarking och en

³⁷ Arnek, M., Melin, T. and Norrlid, A. (2016). *Mer än tur i struktur. En ESO-rapport om kommunal effektivitet*. Rapport till ESO 2016:6. Finansdepartementet: Stockholm.

³⁸ Angelov, N. & Mosaddegh (2024). *Effektiviteten i Sveriges kommuner: så kan vi spara miljarder utan att tumma på kvaliteten*. Rapport från Svenskt Näringsliv.

särskild effektivitetspremie som belönar skicklig resursanvändning i kommunerna.³⁹

Slutsatser och policyrekommendationer från Visita

I den här rapporten lyfts helt nya fakta kring turismens betydelse på såväl nationell som lokal nivå. Nationellt bidrar turismen med nära 70 miljarder kronor i skatteintäkter i form av moms, punktskatter, inkomstskatter och bolagsskatter. Dock är inte till exempel turismrelaterade transporter inräknade vilket gör att skatteintäkterna i praktiken är högre.

Lokalt visar rapportens fallstudie att skatteintäkterna från turismen i Åre, Malung-Sälen, Borgholm, Gotland, Strömstad och Stockholm genererar ett tydligt överskott i samtliga fall. Dessa kommuners skatteintäkter från turismen överstiger de turismrelaterade kostnaderna med mellan två och fem gånger, motsvarande en vinst på mellan 36 och 219 kronor per gästnatt. Kort sagt: För varje investerad krona får man mer tillbaka.

Enligt alla etablerade ekonomiska principer bör positiva effekter främjas snarare än beskattas och alla skatter påverkar det som beskattas negativt. Det handlar därför om att utforma skatter så att de skadar samhällsekonomin så lite som möjligt. Detta gäller självklart även på turismens område och mot den bakgrunden är det tydligt att en särskild beskattning av logi och turism är samhällsekonomiskt ineffektiv.

Forskningen visar också att turistiskatter har en hämmande effekt på tillväxten och skulle innebära såväl mindre skatteintäkter till kommunen som uteblivna investeringar. Lägg till att turism är en priskänslig bransch och att en skatt/avgift påverkar gästens pris. Det är inte utan anledning som hotell, flyg, tåg, hyrbilar och så vidare i väldigt hög utsträckning tillämpar så kallad dynamisk prissättning, det vill säga att priserna anpassas efter utbud och efterfrågan i realtid. Att en skatt eller avgift inte skulle

³⁹ Arnek, M. Melin, T. & Norrlid (2020). *A. Morot utan piska – en ESO-rapport om stärkta incitament för kommunal effektivitet*, Rapport till ESO 2020:3. Stockholm: Finansdepartementet.

påverka turisters köpbeteende och konsumtion på resmålet stämmer således inte.

Samtidigt visar rapporten att en betydande del av de skattebetalningar som turismen genererar inte återförs till den kommun där verksamheten bedrivs. Intäkterna tillfaller i hög grad staten – främst via moms – eller andra kommuner, på grund av att säsonganställd personal ofta är folkbokförd på annan ort. Detta gör att det kan finnas anledningar att se över fördelningen mellan stat och kommun så att en större del av skatteintäkterna stannar i kommunen. Detta är inte minst viktigt mot bakgrund av att det kan uppstå lokala finansiella obalanser när staten eller regioner prioriterar ner sina tidigare åtaganden såsom till exempel leder och infrastruktur.

Visita ser ett tydligt behov av att en eller fler av följande alternativa lösningar utreds:

- Momsväxling – återflöde till besöksnäringkommuner via moms

En andel av den statliga moms som genereras av turismkonsumtion återförs till den kommun där konsumtionen sker.

- Återföring av den allmänna löneavgiften till kommunen där arbetet utförs

En andel av den allmänna löneavgiften från sysselsättning inom besöksnäringen återförs till den kommun där arbetet utförs.

- Folkbokföring – åtgärder för att minska utflödet av icke-folkbokförd arbetskraft

Idag krävs att individen har för avsikt att stanna minst ett år på orten för att folkbokföring ska vara möjlig, vilket i praktiken utesluter stora delar av den säsonganställda arbetskraften. Detta innebär att folkbokföringslagen behöver ses över. Ett alternativ är att reformera skattefördelningen så att kommunalskatten i vissa fall delas mellan arbetskommunen och folkbokföringskommunen.

- Justeringar av det kommunala utjämningsystemet

Stärka finansieringen i besöksnäringsskommuner så att turism – särskilt säsongsb beroende sådan – vägs in mer explicit än vad som är fallet idag.

Referenslista

- Abrate, G., Fraquelli, G. & Viglia, G., 2012. "Dynamic pricing strategies: Evidence from European hotels", *International Journal of Hospitality Management*, 31(1), s.160–168.
<https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0278431911000958>
- Aguiló, E., Riera, A. & Rosselló, J. (2005); "The short-term price effect of a tourist tax through a dynamic demand model: The case of the Balearic Islands", *Tourism Management*, 26(3), s. 359–365.
- Angelov, N. & Mosaddegh (2024). *Effektiviteten i Sveriges kommuner: så kan vi spara miljarder utan att tumma på kvaliteten*. Rapport från Svenskt Näringsliv.
https://www.svensktnaringsliv.se/sakomraden/valfard-och-offentlig-sektor/vm7awl_sn-rapport-2024_vpdf_1225913.html/SN-rapport-2024_v.pdf
- Arnek, M., Melin, T. and Norrlid, A. (2016). *Mer än tur i struktur – en ESO-rapport om kommunal effektivitet*. Rapport till ESO 2016:6. Stockholm: Finansdepartementet.
- Arnek, M., Melin, T. and Norrlid, A. (2020). *Morot utan piska – en ESO-rapport om stärkta incitament för kommunal effektivitet*. Rapport till ESO 2020:3. Stockholm: Finansdepartementet.
- Bastani, Spencer (2022). *Perspektiv på konsumtionsbeskattning*. IFAU-rapport 2022:10. Uppsala: Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärdering.
- Bennett, Lachlan (2024). "Tourist Taxes Became More Common in 2024. Do They Solve Over-Tourism?". *ABC News*, 22 december 2024.
<https://www.abc.net.au/news/2024-12-23/2024-was-the-year-of-the-tourism-tax/104747340>.
- Biagi, B., Brandano, M.G. & Pulina, M. (2021). "Tourism taxation: Good or bad for cities?" i Ferrante, M., Fritz, O. & Öner, Ö. (red.) *Regional Science Perspectives on Tourism and Hospitality*. Cham: Springer, s. 477–505.
- Bonham, C., Fujii, E., Im, E. & Mak, J. (1992), "The impact of the hotel room tax: An interrupted time series approach". *National Tax Journal*, 45(4), s. 433–441
- Cetin, G, Zaid A, Dincer, M.Z., Dincer, F.I. and Ioannides, D. (2017). "Willingness to Pay for Tourist Tax in Destinations: Empirical Evidence from Istanbul". *Economies* 5:21. <https://doi.org/10.3390/economies5020021>.
- Dodds, R. (2013). "Will tourists pay for a healthy environment? Assessing visitors' perceptions and willingness to pay for conservation and preservation in the island of Koh Phi Phi, Thailand". *Int. Journal of Tourism Anthropology* 3: 28 - 42.
- do Valle, Patricia & Pintassilgo, Pedro & Matias, António & André, Filipe. (2012). *Tourist attitudes towards an accommodation tax earmarked for environmental protection: A survey in the Algarve*. *Tourism Management*. 33. 1408–1416.
- Ferrer-Rosell, B., Coenders, G., Mateu-Figueras, G., & Pawlowsky-Glahn, V. (2016). "Understanding low-cost airline users' expenditure patterns and volume". *Tourism Economics*, 22(2), s. 269–291.

Forsyth, P., & Dwyer, L. (2002). Market Power and the Taxation of Domestic and International Tourism. *Tourism Economics*, 8(4), 377-399.
<https://doi.org/10.5367/000000002101298197>

Forsyth, Peter, Larry Dwyer, Ray Spurr, and Tien Pham. 'The Impacts of Australia's Departure Tax: Tourism Versus the Economy?'. *Tourism Management* 40 (2014): 126-136. <https://doi.org/10.1016/j.tourman.2013.05.011>.

Frank, F., Pintassilgo, P. and Pinto, P. (2015). "Environmental Awareness of Surf Tourists: A Case Study in the Algarve". *Journal of Spatial and Organizational Dynamics*, 3(2), s. 102-114.

Fujii, E., Khaled, M. & Mak, J. (1985), "The exportability of hotel occupancy and other tourist taxes". *National Tax Journal*, 38(2), s. 169-177.

García-Sánchez, Antonio, Ester Fernández-Rubio, and M. Dolores Collado. 'Daily Expenses of Foreign Tourists, Length of Stay and Activities: Evidence from Spain'. *Tourism Economics* 19, no. 3 (2013): 613-630.
<https://doi.org/10.5367/te.2013.0218>.

Göktaş, L.S. & Çetin, G. "Tourist Tax for Sustainability: Determining Willingness to Pay". *European Journal of Tourism Research* 35 (2023): 3503.
<https://doi.org/10.54055/ejtr.v35i.2813>.

Hiemstra, S. J., & Ismail, J. A. (1993). "Incidence of the Impacts of Room Taxes on the Lodging Industry", *Journal of Travel Research*, 31(4), 22-26.
<https://doi.org/10.1177/004728759303100404>

HOTREC (2025). *Tourism-related Taxes: A Comparative State of Play. Exploring the Diverse Approaches to Tourism Levy Systems Across Hotrec Members*. Januari 2025. HOTREC. VAT table – Rates as of 1 January 2025. Sammanställning erhållen via e-post från Visita, 18 juni 2025.

Martinez-Garcia, E., & Raya, J. M. (2008). Length of stay for low-cost tourism. *Tourism Management*, 29(6), s. 1064-1075.

Michael, E. (2001). Public Choice and Tourism Analysis. *Current Issues in Tourism*, 4(2-4), 308-330. <https://doi.org/10.1080/13683500108667891>

Motion till riksdagen 2022/23:192. Förstärkning av kommuners ekonomi genom turistavgift. Anna-Caren Säterberg och Kalle Olsson.

NOU 2023:18. Norges offentlige utredninger (NOU). *Mot en mer bærekraftig og treffsikker turisme*. Oslo: Nærings- og fiskeridepartementet, 2023.
<https://www.regjeringen.no/contentassets/1d876bb6e74642908297a9e2bc981118/no/pdfs/nou202320230010000dddpdfs.pdf>

OECD (2014). *OECD Tourism Trends and Policies 2014*. Paris: OECD Publishing.
<https://doi.org/10.1787/tour-2014-en>.

Peng, B., Song, H., Crouch, G.I. & Witt, S. (2015). A Meta-Analysis of International Tourism Demand Elasticities. *Journal of Travel Research*, 54(5), s. 611-633.

Pigou, A.C. (1932). *The Economics of Welfare* (fjärde upplagan). London: MacMillan.
<https://oll.libertyfund.org/titles/pigou-the-economics-of-welfare>

Prop. 1973/90 med förslag till ny regeringsform och ny riksdagsordning m.m. Stockholm: Justitiedepartementet, 1973.

PwC. *The Impact of Taxes on the Competitiveness of European Tourism*. Final Report prepared for the European Commission. Brussels: European Commission, October 2017.

Siljhammar, J. (2023). "Turistskatt riskerar att slå mot besöksnäringen", *Västerbottens-Kuriren*, 2 december 2023.

<https://www.vk.se/2023-12-02/debatt-turistskatt-riskerar-att-sla-mot-besoksnaringen-5d36e>

Song, H., Ye, B.H. and Wang, Y. (2019). "The impact of tourist tax on tourism demand in European countries: A panel data analysis". *Tourism Economics*, 25(1), s. 51–70.

Stiglitz, J. E. and Rosengard, J. K. (2015). *Economics of the Public Sector*, fjärde upplagan. New York: W.W. Norton & Company.

Sveriges Kommuner och Regioner (SKR). *Tabeller för sektorn i siffror: resultat, kostnader och statsbidrag, juli 2024*. Excelfil med tabeller, hämtad 2025-06-18.

<https://skr.se/skr/ekonomijuridik/ekonomi/statistikekonomi/sektornisiffror.71725.html>

Tillväxtverket (2025). *Kvalitetsdeklaration – Turismräkenskaper*. 2025-03-11.

https://tillvaxtverket.se/download/18.6a8720811957be0bff0fe6d/1741601709596/Kvalitetsdeklaration_TSA_2025.pdf

Tillväxtverket (2025). *Turismräkenskaper*. Beskrivning av turismräkenskaperna 2019–2023 i rapportform.

<https://tillvaxtverket.se/download/18.745becbd19617377f0d10e2a/1744205140387/Turismr%C3%A4kenskaper%202019-2023.pdf>

Appendix 1: Avgränsning av skattebas och intäkter från turism i analysen av externa effekter

Intäktsanalysen utgår från den lokala turismkonsumtionen på produktnivå i löpande priser för år 2023, enligt turismräkenskaperna. Rapportens definition av skattebas är dock något snävare än den totala turismkonsumtionen som redovisas i turismräkenskaperna.

Analysen fokuserar på traditionella turismtjänster som konsumeras på plats på destinationen – såsom logi, restaurangbesök, shopping och aktiviteter – eftersom det är dessa som ger upphov till lokala skattekonsekvenser och är relevanta för en bedömning av externa effekter i kommunen.

Den konsumtion som faller utanför analysens ramar är i huvudsak transportrelaterad. Turismrelaterade transporter konsumeras ofta utanför destinationskommunen (exempelvis flyg- eller tågresor) och påverkar i regel inte kommunens skatteunderlag i direkt mening. Ett undantag har gjorts för lifttransporter som är både betydande (i fjällkommunerna) och av tydligt lokal karaktär, varför de inkluderas i beräkningarna.

Produktkod	Produktområde	Ingår?	Andel av den totala turismkonsumtionen på nationell nivå 2023
11	Inkvartering	Ja	12,9 %
12	Fritidshus/lägenhet	Nej	6,0 %
20	Restaurang	Ja	11,8 %
60	Lufttransport	Nej	8,3 %
65	Övriga transporter	Nej	14,9 %
90	Kultur	Ja	2,7 %
100	Sport och fritid	Ja	3,3 %
210	Detaljhandel	Ja	35,5 %
220	Service	Nej	4,5 %

Genomsnittliga produktskattesatser för moms och punktskatter har härletts med stöd av nationalräkenskaperna och BNP-beräkningar från produktionssidan. Sysselsättningseffekterna av turismen har skattats utifrån den genomsnittliga omsättningen per sysselsatt i respektive besöksnärringsbransch, baserat på SCB:s databas *Företagens ekonomi*. Lönebaserade skatteintäkter har beräknats med hjälp av genomsnittslöner enligt Visitas statistik samt aktuella kommunalskattesatser i de analyserade kommunerna. Bolagskatteintäkter har skattats utifrån turismkonsumtionen och genomsnittliga vinstmarginaler på branschnivå.

Appendix 2: Specifikation av kommunala verksamhetsområden/kostnadsslag som bedöms påverkas av turism i analysen av externa effekter

Verksamhetsområde/kostnadsslag	Antagande om turismpåverkan
Politisk verksamhet	Ja, inkluderad i sin helhet
Nämnd- och styrelseverksamhet	Ja
Stöd till politiska partier	Ja
Revision	Ja
Övrig politisk verksamhet	Ja
Infrastruktur, skydd m.m	Ja, inkluderad i sin helhet
Fysisk och teknisk planering, bostadsförbättring	Ja
Näringslivsfrämjande åtgärder	Ja
Konsument- och energirådgivning	Ja
Turistverksamhet	Ja
Väg- och järnvägsnät, parkering	Ja
Parker	Ja
Miljö- och hälsoskydd, myndighetsutövning	Ja
Miljö, hälsa och hållbar utveckling	Ja
Alkohol tillstånd m.m.	Ja
Räddningstjänst	Ja
Totalförsvaret och samhällsskydd	Ja
Kultur och fritid	Ja, delvis inkluderad
Stöd till studieorganisationer	Nej
Allmän kulturverksamhet, övrigt	Ja
Bibliotek	Ja
Musikskola / kulturskola	Nej
Allmän fritidsverksamhet	Ja
Idrotts- och fritidsanläggningar	Ja
Fritidsgårdar	Nej
Pedagogisk verksamhet	Nej, exkluderad i sin helhet
Öppen förskola	Nej
Förskola	Nej
Pedagogisk omsorg	Nej
Öppen fritidsverksamhet	Nej
Fritidshem	Nej
Förskoleklass	Nej
Grundskola	Nej
Anpassad grundskola	Nej
Gymnasieskola	Nej

Anpassad gymnasieskola	Nej
Grundläggande vuxenutbildning	Nej
Gymnasial vuxen- och påbyggnadsutbildning	Nej
Komvux anpassad utbildning	Nej
Högskoleutbildning m.m.	Nej
Svenska för invandrare	Nej
Uppdragsutbildning m.m.	Nej
Vård och omsorg	Nej, exkluderad i sin helhet
Primärvård	Nej
Hälso- och sjukvård, övrigt exkl. hemsjukvård	Nej
Vård och omsorg om äldre	Nej
Insatser till personer med funktionsnedsättning (ej LSS/SFB)	Nej
Insatser enligt LSS/SFB	Nej
Färdtjänst/riksfärdtjänst	Nej
Vård för vuxna med missbruksproblem	Nej
Barn och ungdomsvård	Nej
Övriga insatser till vuxna	Nej
Ekonomiskt bistånd	Nej
Familjerätt och familjerådgivning	Nej
Särskilt riktade insatser	Nej, exkluderad i sin helhet
Flyktingmottagande	Nej
Arbetsmarknadsåtgärder	Nej
Affärsverksamhet	Ja, inkluderad i sin helhet
Arbetsområden och lokaler	Ja
Hamnverksamhet	Ja
Kommersiell verksamhet	Ja
Bostadsverksamhet	Ja
Flygtrafik	Ja
Buss, bil och spårbundna persontransporter	Ja
Sjötrafik	Ja
Elförsörjning och gasförsörjning	Ja
Fjärrvärmeförsörjning	Ja
Vattenförsörjning och avloppshantering	Ja
Avfallshantering	Ja

Appendix 3: Avgränsning av besöksnäringen vid delanalyser av icke-folkbokförd arbetskraft samt effekter av att återföra den allmänna löneavgiften

Analysen av nettoutflöden av kommunalskatter till följd av obalanser mellan arbetskommun och folkbokföringskommun för arbetskraften i besöksnäringsskommunerna bygger på data från SCB:s register över lönesummor. Detsamma gäller effektskattningen av att återföra delar av den allmänna löneavgiften till arbetskommunen.

Besöksnäringen avgränsas i dessa delanalyser av besöksnäringens företag kategoriserade enligt SNI-koderna nedan. Det bör noteras att flera andra definitioner är möjliga, vilket kan påverka utfallet av analyserna.

SNI-kod Beskrivning

- 56 Restauranger, cateringföretag, barer och pubar
Hotell, semesterbostäder, vandrarhem,
- 55 campingplatser m.m.
- 79900 Turistbyråer o.d.
- 82300 Arrangörer av kongresser och mässor
- 93111 Skidsportanläggningar
- 93210 Nöjes- och temaparker

VISITA

SVENSK BESÖKSNÄRING